

"มิติสื่อเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม"

เรียบเรียงจากเวทีเสวนา หัวข้อ ละคร มิติสื่อเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม

โดย สมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์

สมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์
Television Drama Script Writers Association (TSA)

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

ละคร มิติสื่อเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม

ละครไทย สื่อความบันเทิงที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน บ่อยคนนักที่จะปฏิเสธได้ว่าไม่เคยดูละครมาก่อน จากละครบอกรบกองสีบางขุนพรหม สู่ยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยความทันสมัย มีวิธีการบอกเล่า เอฟเฟกต์ มุมกล้อง และความคมชัดระดับสูง ละครไทยก็ยังคงยืนหยัดเป็นหนึ่งในสื่อบันเทิงทางโทรทัศน์ที่คนนิยมดูมากเช่นเคย

หนึ่งบทบาทสำคัญที่จะขาดไปไม่ได้สำหรับการผลิตละครสักเรื่องก็คือ นักเขียนบท ตั้งแต่ นักเขียนบทรุ่นเก่าจนถึงนักเขียนบทรุ่นใหม่ต่างทุ่มเทสร้างสรรค์เรื่องราวผ่านตัวอักษร จากอดีตที่แตกแขนงแยกย่อยเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย บัดนี้ได้มารวมตัวกันก่อตั้งเป็น “สมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์” ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2561 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เป็นศูนย์กลาง แลกเปลี่ยน พุดคุย พบปะระหว่างนักเขียนบท 2) เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งราชการและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำละครโดยเฉพาะบทละครให้มากขึ้น และ 3) เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเขียนบทผ่านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันทางสมาคมฯ ก็ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอย่าง สสส. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่คอยช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของนักเขียนบทให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ดีออกมาสู่สังคมมากยิ่งขึ้น

อ.ศัลยา สุขะนิวัตต์
นายกสมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์

“

ละครโทรทัศน์เป็นพาณิชย์ศิลป์ปะทะ ศิลปะที่อยู่ก็คือความดีความงาม ความสุนทรีย์ทั้งหลาย ความคิดที่ดีที่จะใส่เข้าไปในละครและนอกเหนือไปจากการขายของ การขายของของละครโทรทัศน์เป็นการถือบะจะไม่ใช้เรื่องของเรา แต่ตอนนี้เราอยู่กับมันเยอะแล้ว เพราะฉะนั้นเรา สมาคมก็น่าจะร่วมมือร่วมใจกันเพื่อผลิตงานแล้วเราควรมีโอกาสมาก ๆ เลยในไม่ช้านี้ที่จะร่วมมือกันแล้วก็ผลิตงานที่มีความกลมกลืนระหว่างพาณิชย์และระหว่างศิลปะ เพราะพาณิชย์เราก็ต้องนั้นเหมือนกันเพราะว่าเราก็ต้องขายของของเรา ส่วนศิลปะเราก็ต้องมอบความสุข ความดี ความงาม ความสุนทรีย์ในชีวิตให้กับประชาชนคนดูเหมือนกัน

”

จากซ้ายไปขวา : คุณป๋อง นิพนธ์ พิวดเนร ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายละคร สถาบันโทรทัศน์ช่อง ONE3, อาจารย์ศัลยา สุขะนิวัตต์ นายกสมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์, ดร.นายแพทย์ไพโรจน์ เสาบ่วม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ สสส., คุณเจิน นิธิภัทร์ เอื้อวัฒน์สกุล ผู้ผลิตละคร บริษัท มาสเตอร์วัน จำกัด, คุณจ๊กจั่น อคัมย์สิริ, สุวรรณศุข, คุณยุ่น ยัยยศ ปิณญญา นักเขียนบทละครโทรทัศน์ และ คุณสรธิตน์ จิรวรรวิสุทธิ์ ผู้ดำเนินรายการเสวนา

ภายในงานวันแถลงข่าวเปิดตัวสมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 ที่ผ่านมามีการจัดเวทีเสวนาขึ้น ภายใต้หัวข้อ **ละคร มิตีลือซิง สร้างสรรค์ต่อสังคม** โดยได้ อาจารย์ศัลยา สุขะนิวัตต์ นายกสมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์, ดร.นายแพทย์ไพโรจน์ เสาบ่วม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ สสส., คุณป๋อง นิพนธ์ พิวดเนร ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายละคร สถาบันโทรทัศน์ช่อง ONE3, คุณเจิน นิธิภัทร์ เอื้อวัฒน์สกุล ผู้ผลิตละคร บริษัท มาสเตอร์วัน จำกัด คุณยุ่น ยัยยศ ปิณญญา นักเขียนบทละครโทรทัศน์ และนักแสดงสาวชื่อดังมากฝีมืออย่าง คุณจ๊กจั่น อคัมย์สิริ สุวรรณศุข ให้เกียรติร่วมการเสวนาในครั้งนี้

อ.ศัลยา สุขะนิวัตต์ นายกสมาคมนักเขียนบทละครโทรทัศน์กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสมาคมว่า “สิ่งที่เราต้องทำก็คือรวมตัวกัน เราก็รวมแล้ว สำคัญที่สุดก็คือพัฒนาตัวเราและพัฒนาพวกเรา เราต้องยอมรับว่าพวกเราทุกคนยังอยู่ในภาวะที่ต้องเรียนรู้ อีกมาก แล้วยังไงเราก็ควรจะรวมกันเพื่อต่อสู้หรือ ต่อรองสำหรับละครที่เราควรจะทำ ตอนนี้มีพวกเราที่นำร่องไปแล้วเพราะฉะนั้นสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เป็นสิ่งที่มันน่าจะมีเกิดขึ้น มันน่าจะเป็นอะไรที่ทำให้คนดูมีทั้งความสุข มีทั้งความรื่นรมย์ใจ มีทั้งการเรียนรู้ มีทั้งก่อให้เกิดความภูมิใจในจิตใจ สิ่งนี้พวกเราจะต้องร่วมมือกันแล้วก็ทำให้ได้ เรารวมตัวกันได้แล้วในขั้นต้น ขึ้นต่อไปก็คือทำสิ่งนั้นให้ได้”

สื่อสุขภาพ: หรือ สื่อสร้างสรรค์คืออะไร?

ดร.บพ.ไพโรจน์ เสา่น่วม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ: สสส. ได้ให้นิยามของคำว่า “สื่อสุขภาพ” หรือ สื่อสร้างสรรค์ ว่าคือสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทั้งในแง่ข้อมูลความรู้ และส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม

“

มุ่งที่จะปรับให้ดูกรรลองครองธรรม มีการปรับเปลี่ยนด้วยสุขภาพ รู้พฤติกรรมการใช้ชีวิตหรือที่เราเรียกว่าวิถีชีวิตให้เข้าที่เข้าทาง ต่อบุคคลทั้งคนพลัดสื่อ ช่องทางการนำเสนอ รวมทั้งผู้ฟังผู้ชมที่ถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมาย เราอยากให้ได้รับผลกระทบในทางที่ดี ผู้ชมเองก็จะเป็นผู้ผลิตสื่อต่อไปในอนาคต

ดร.บพ.ไพโรจน์ เสา่น่วม
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ: สสส.

”

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีหน้าที่ริเริ่ม พลักดัน กระตุ้น สนับสนุน และร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคม ในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดีครบ 4 ด้าน กาย จิต ปัญญา สังคม และร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่ ดร.บพ.ไพโรจน์ เสา่น่วม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ: สสส. มองว่า “สื่อ” มีศักยภาพในการช่วยสนับสนุนสุขภาพหรือสุขภาพทั้ง 4 ด้าน ทำให้คนดูเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพ มีสุขภาพจิตที่ดี มีปฏิสัมพันธ์อย่างเหมาะสมกับผู้คนรอบข้างและสังคม และที่สำคัญคือทำให้คนดูเกิดทัศนคติ มีการคิด วิเคราะห์ แยกแยะประเด็นต่าง ๆ ได้ จะเห็นได้ว่าสื่อมีอิทธิพลอย่างมาก ดังนั้นนอกจากจะต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานแล้ว ส่วนที่เพิ่มเติมคือสื่อต้องชักจูง ชักนำ คนดูไปสู่สิ่งที่ดีกว่า นำสังคมสู่สุขภาพที่ดีครบทั้ง 4 มิติ ซึ่งดร.บพ.ไพโรจน์ เสา่น่วม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ: สสส. เชื่อว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยต้องเริ่มตั้งแต่ผู้ประพันธ์ ผู้เขียนบทต่าง ๆ ที่จะช่วยกันให้ข้อมูลและชักนำสังคม รวมไปถึงการชี้แนะวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว เพราะฉะนั้นบทบาทของแต่ละภาคส่วนก็ควรต้องมีการปรับให้เข้ากับบริบทสังคมและวัฒนธรรม แล้วก็ให้ทันสมัยด้วย ก็จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ชม เป็นตัวอย่างที่ดีให้คนในสังคมโดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ไม่ให้เกิดการตื่นตัวและได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยเช่นกัน

ในมุมมองของนักเขียนบท ละครจะสามารถสร้างสรรค์สังคมได้อย่างไร?

คุณยุ่น ย้งยศ ปิณญญา นักเขียนบทละครโทรทัศน์

“ละครนอกจากมีหน้าที่ของมันที่จะให้ความบันเทิง ดูแล้วมีความสุข คือมันเป็นหน้าที่ลำดับหนึ่งของความเป็นละคร ย้งยังเป็นละครโทรทัศน์ทุกวันนี้ซึ่งมันมีอิทธิพลต่อสังคมที่เปลี่ยนไปยิ่งชัดเจนขึ้น คือมันกลายเป็นละครไปสู่ทุกบ้าน นอกจากทุกบ้าน นอกจากเป็นสื่อฟรีแล้ว ละครยังต้องแข่งขันกันอย่างสูงเพราะฉะนั้นในแง่ของเนื้อหา คนผลิตงานละครแต่ละเรื่องของแต่ละช่วงก็ต้องมุ่งหน้าที่จะแข่งขันกันที่จะทำให้อะไรที่น่าสนใจที่สุด ลักษณะของการผลิต (Production) ที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้เต็มกำลังสติปัญญา แต่อย่างหนึ่งนอกจากความบันเทิงเป็นที่ตั้งแล้ว กล้าพูดได้เลยว่า เราใช้ละครสั่งสอนใครไม่ได้” คุณยุ่น ย้งยศ ปิณญญา ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ที่มีผลงานโด่งดังอย่าง กรรมกรรม สุดแค้นแสนรัก กล่าว

“คือไม่ว่าจะเกิดความคิดดี ๆ ที่พุ่งขึ้นในบทสนทนาหรือว่าในการกระทำใด ๆ ของตัวละคร คนสร้างงานละครไม่สามารถกำหนดได้ว่าสิ่งนี้มันจะเอาไปสอนคนดู คือละครมันจะมีคุณค่าของมันเองในลักษณะก่อนรวมของมัน มันจะกระทบใจใครที่เป็นคนดูแตกต่างกันไป คนดูร้อยคนอาจจะได้รับสารสำคัญซึ่งเราสอดแทรกใส่ลงไปในเรื่องหาของละคร ในการดำเนินเรื่องเป็นระยะ ๆ นั้นแตกต่างกันไป บางคนรู้สึกตกใจ ประทับใจ สะเทือนใจกับบางวลี บางคนไม่รู้สึกรึอะไรเลย เพราะไม่ใช่เรื่องแปลก ซึ่งอันนั้นเป็นเรื่องของประสบการณ์ชีวิต เรื่องบุคลิกภูมิหลังของคนดูแต่ละคน แต่บางประโยชน์บางอย่างการกระทำ แต่การกระทำสั้นเล็ก ๆ นิดเดียวก็สามารถกับใจปะทะความรู้สึกของผู้ชมในบางคนหรือบางกลุ่มได้ เพราะฉะนั้นหมายความว่าคนดูคือผู้ตัดสินทุกสิ่งทุกอย่าง เราไม่สามารถใช้ละครเพื่อสั่งสอนใครได้ อันนี้คือแนวทางส่วนตัวในการทำงาน และที่สำคัญ อย่างน้อยอาจารย์สดีโส พินธุภูมิภมร ศิลปินแห่งชาติสาขาการละคร สั่งสอนลูกศิษย์เสมอ จงอย่าใช้ละครเพื่อสั่งสอนใครเพราะละครมีคุณค่าในตัวของมันเองแล้วแต่ว่าใครจะได้รับคุณค่านั้นในลักษณะไหน”

ละครแบบไหนที่ยังขาดหรือเป็นที่ต้องการ?

สำหรับยุคที่ถือว่า Content is the King หรือว่าเนื้อหาคือราชา คนดูมีทางเลือกมากมายหลากหลาย ผู้ผลิตสื่อต่างก็คาดหวังเป้าหมายว่า *ทำอย่างไรให้ฮิต* ละครที่ผลิตออกมาต้องได้รับความนิยม แข่งขันกันที่เรตติ้งเป็นธรรมดา แต่หากมองในมุมมองของผู้ผลิตสื่อที่สวมบทบาทมาแล้วทั้งในฐานะผู้กำกับ การแสดง และผู้บริหารอย่างคุณ ป๋อง นินน์ พิวดิเรส ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายละคร สถานีโทรทัศน์ช่อง ONE31 มองว่า ละครแบบที่ยังขาดและเป็นที่ต้องการของคนไทยก็คือละครที่ปลูกกระตุ้นให้คนดูมีสำนึกต่อสังคมส่วนรวมในระดับจริยธรรมศีลธรรม ซึ่งละครที่มีเนื้อหาเช่นนี้ก็อาจไม่ได้รับความนิยมมากนัก เพราะทุกวันนี้คนแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถออกแบบการใช้ชีวิตได้อย่างที่ตนต้องการ ซึ่งก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือความสะดวกสบาย แต่ข้อเสีย “เมื่อคนเราเห็นตัวเองมากขึ้นก็จะไม่เห็นคนอื่นมากขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าละครสามารถทำให้ส่วนนี้มันมีการเปลี่ยนแปลง บิดเน็ทก็ยิ่งดี” คุณนินน์กล่าว

“คือผมคิดว่าละครแบบไหนคือละครที่มันสะท้อน แล้วก็มันทำให้คนปัจจุบันได้เข้าใจและลึกซึ้งขึ้นนะครับ ไม่วันจะเป็นการเร้าสื่อสารกันเอง ประเด็นที่บอกว่าควรจะเป็นละครแบบใด ผมคิดว่าเป็นละครที่สื่อสารกับคนปัจจุบันได้ดีแล้วให้เขารู้สึกนึกนิดนึงว่าพຽงนี้มันจะดีแล้วกัน วันนี้นะมันไม่ดีก่อน ก็ไม่เป็นไร แต่ขอให้มีเนื้อหาที่พวกเรากำลังทำที่พวกเรายืนยันมันจะไปโดนกับคนปัจจุบันขณะ ซึ่งพຽงนี้มันก็จะเปลี่ยน”

คุณป๋อง นินน์ พิวดิเรส ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายละคร สถานีโทรทัศน์ช่อง ONE31 กล่าวถึงละครแบบไหนที่ยังขาดหรือเป็นที่ต้องการ

พูดถึงละครแนวสร้างสรรค์สังคม

วัยเสบสาแฮรกขาด ถือได้เป็นหนึ่งในตัวอย่างของละครแนวสร้างสรรค์สังคม ด้วยเป้าหมายที่จะให้นุมนอง แนวคิด ความรู้ และสอนใจผู้ชม แต่ด้วยความเป็นละครแนวเฉพาะกลุ่ม ทำให้บางครั้งอาจสวนกระแสกับละครที่คาดหวังความ “ฮิต” ซึ่งเห็นอยู่ดาษดื่นบนหน้าจอโทรทัศน์ไทยไปบ้างก็ยังส่งผลต่อความเสียหายในเรื่องของเรตติ้งที่ถือว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของละครไทยด้วย

“เพราะว่าบางทีเราก็มีกลุ่มคนหลากหลาย กลุ่มคนไม่ได้มีแค่กลุ่มเดียวที่ดูละครแค่เรื่องเดียวอย่างที่กำวี่ยเสบฯมาก็ยอมรับเลยว่าเรตติ้งไม่ได้ตามที่ตั้งเป้าแต่เราก็ได้อีกกลุ่มหนึ่งจริง ๆ เสียตอบรับจากกลุ่มที่ปกติไม่ดูละครนะ แต่พอเห็นเป็นละครแนวนี้แล้วเขากลับมาดู ก็เลยรู้สึกที่เราต้องผลิตอะไรที่ตอบโจทย์ทุกคนให้ทั่วทั้งมากที่สุด ตัวเรื่องของเราเองอาจไม่ตอบโจทย์ได้หมด แต่เราก็พยายาม แต่ละสภาคี แต่ละช่อง เราต้องมีอะไรที่จะรองรับสำหรับผู้ชมที่ต้องการไม่อย่างนั้นคนดูก็จะหนีไปไม่ดูละครไทย เพราะตอนนี้ทุกคนสามารถรับชมสื่อได้จากหลากหลายช่องทาง สามารถดูเกาหลี ญี่ปุ่น ดูต่างประเทศดูได้หมดเลย ทุกคนก็จะมองดูว่าละครไทยมีอยู่แค่นี้หรือเปล่า” คุณเอน นิธิภัทร์ เอื้อวัฒนสกุล ผู้ผลิตละคร บริษัท มาสเฮอร์วัน จำกัด ผู้ผลิตละครวัยเสบสาแฮรกขาด กล่าว

เมื่อสื่อมีความหลากหลายมากขึ้น การแข่งขัน และเป้าหมายในการผลิตสื่อก็มีมากยิ่งขึ้น ท่ามกลางสงครามของกระแสความฮิต เรตติ้ง สปอนเซอร์ ที่นักเขียนบทละคร ผู้จัดละคร ผู้บริหารต้องปรับตัวตามกันแล้ว อีกหนึ่งองค์ประกอบหลักที่ขาดไม่ได้เพื่อให้วงการละครไทยสามารถขับเคลื่อนไปในแนวทางของสื่อที่สร้างสรรค์สังคมได้ก็คือ นักแสดง

“ในฐานะของนักแสดงชื่อจ๊กจั่น อคัมย์สิริ ในมุมมองของจั่นนะคะ ถ้าถามจั่นว่าจั่นอยากเล่นละครแบบไหน บทแบบไหน จั่นอยากเล่นบทละครที่เราารู้สึกว่าเวลาเราอ่านแล้วมันสนุก เราลึ้นไปกับตัวละคร แล้วเนื้อเรื่องมันไม่เยิ่นเย้อ มีจุดแข็งของตัวละคร ไม่หลุดจากคาแรกเตอร์ของตัวละคร แล้วก็มีจุดให้ลึ้นในแต่ละตอนเพราะว่าเวลาเราเล่นเองเราก็จะสนุกในการเล่นด้วย”

คุณจ๊กจั่น อคัมย์สิริ สุวรรณสุข นักแสดง

“จั่นก็คิดว่านักแสดงในฐานะก็เหมือนคนดูเหมือนกัน เพราะว่าเราได้บทเราก็จะลุ้นว่าแต่ละตอนจะเป็นยังไงอะไรอย่างนี้คะ ก็ทำให้เข้าใจมากขึ้นว่าตั้งแต่เรียนมาที่เขายกมาให้เราเล่น บทละคร ละครเรื่องนี้จะสนุกไม่ได้เลยถ้าปราศจากบทที่ดี อันนี้ก็คือทำให้รู้สึกว่ามันใช่ เพราะว่าเวลาเราเล่นเองถ้าสมมติเราอ่านแล้วมันไม่คอยสนุกไม่คอยน่าสนใจ เวลาไปเล่น นักแสดงก็ยากที่จะใส่สีสันอะไรลงไปได้ จั่นก็เลยอยากได้บทละครที่สนุก กระชับ ไม่หลุดโครงเรื่อง แล้วก็ตอนจบก็ยิ่งน่าสนใจทำให้เราลึ้นไปได้ทุก ๆ ตอน” นักแสดงสาวกล่าวเสริม

ละครไทย น้ำเน่าไม่เน่า?

เมื่อเราพูดถึงละครไทย หลายคนคงนึกถึงคำว่าละครน้ำเน่าควบคู่กัน แล้วละครน้ำเน่ามันคืออะไร มันดีมีดีอย่างไร ทำไมคนไทยถึงชอบพูดว่าละครไทยเป็นละครน้ำเน่า คุณยุ่น ยิ้มยศ ปัญญา ได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจเอาไว้ว่า

“น้ำเน่าคือน้ำที่ไม่ไหลใช้หม คือน้ำที่ไม่มีการหมุนเวียนถ่ายเท คือน้ำที่ไม่มีออกซิเจนอยู่ในนั้น คือน้ำที่มกกลืนเหม็นแล้ว แบนอน คำว่าน้ำเน่าเป็นคำแสลงใจนะ เหมือนคำดำ คือถ้าจะเปรียบเทียบกับลักษณะของชั้นงานสักชั้นหนึ่งที่เป็นลักษณะของน้ำเน่ามันยุติธรรมไหม คำว่าน้ำเน่าเหมือนเป็นคำพูดที่ถูกสร้างขึ้นมาใช้ทำให้มันเจ็บแสบอย่างนี้ คือมันแฝงไปด้วยความรู้สึกที่เป็นอคติ คำนี้ถูกใช้กับละคร ถ้าเราอยุ่ย้อนกลับไปละครบางช่วงแค่ไม่กี่ปีที่ผ่านมาเนี่ยมันอุดมไปด้วยเรื่องที่มีน้ำเน่า คือมันวนเวียนซ้ำซาก จำเจ ไม่ไปไหน มีสูตรสำเร็จตายตัวที่รู้อยู่แล้วว่า ยิงไว เพราะฉะนั้นไม่แปลกที่ละครบางช่วงเราก็น้ำเน่า แต่แม่แต่ในลักษณะของวรรณกรรม อันนี้พูดถึงลักษณะของนิยาย ถ้าเราอยุ่ย้อนไป นิยายตั้งหลายช่วงของเวลาในอดีต ทำไมมันอุดมไปด้วยเรื่องที่เป็นน้ำเน่าซึ่งรวบเลี้ยวในภาษาของละครเราจำแนกสิ่งนี้ว่าเมโลดราม่าใช้ไหม หรือภาษาอเมริกันเรียก Soap คือเรื่องประโลมโลก เพราะฉะนั้นถ้ามองอย่างเป็นธรรม มันก็มีความจริงที่เกิดขึ้น เพราะว่าสังคมในยุคนั้นเสพลสิ่งนี้เป็นความบันเทิง เพราะฉะนั้นไม่แปลกที่นิยายบางช่วงเต็มไปด้วยเรื่องที่เราเรียกว่าเรื่องน้ำเน่า แม่แต่ละครในยุคนี้ซึ่งการแข่งขันและผู้เข้าแข่งขันตีความกันเอาเอง

ว่าคนดูชอบเสพลสิ่งนี้แหละ สิ่งนี้คือสิ่งที่คนดูต้องการดูและเราต้องทำให้คนดูพอใจเพราะฉะนั้นมันก็เกิดเรื่องน้ำเน่าซ้ำแล้วซ้ำเล่าวนเวียนแบบนี้เพราะคิดว่าคนดูพึงพอใจ เพราะฉะนั้นชั้นเชิงของการใช้คำว่าน้ำเน่าในบริบทของการเสียดสีประชดประชันไม่ใช่เรื่องแปลก แต่ทำไมละครน้ำเน่าบางเรื่องถึงประสบความสำเร็จ องค์กรประกอบมันก็ตามมาอีก น้ำเน่าเรื่องนั้นทำแล้วถูกใจหม ออกมาในจังหวะที่เหมาะสมหม นักแสดงเล่นดีถึงความคือน้ำเน่าหม องค์กรประกอบรวม ๆ ในการที่จะออกมาเป็นละครเรื่องนั้นออกมาครบเครื่องสมบูรณ์แบบหม เพราะฉะนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกที่น้ำเน่าจะอยู่ในทุกสังคม ไม่ใช่เฉพาะประเทศไทย”

“

ยิ้มมองไปในอดีตที่ยังชัด มันเกิดอะไรขึ้นที่นิยายลักษณะนี้ออกมาเป็นก่อน เป็นยวง เป็นโขยง หรือแม่แต่วิเคราะห์ได้ถ้าใครชอบเป็นนักวิเคราะห์ ละครช่วงไหนมันออกมาเป็นยวงบ้านเมืองมันก็เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นมันเป็นผลตกลับปกลับไปกลับมา มันมีอยู่ช่วงหนึ่งที่เรารู้สึกเหมือนกันว่าเราต่อต้านงานที่แบบเฮงชวย แ่ หรือว่าไม่ส่งเสริมจริยธรรมด้านสังคมเลย แต่มันบอกความจริงในอีกบางแง่มุม ของสังคมต่าง ๆ ประมาณนั้น คือไม่ใช่ว่าละครที่เรียกว่าน้ำเน่าจะเป็นสิ่งที่สังคมต่อต้าน แต่ควรจะไปเปิดใจรับความน้ำเน่าอย่างมีใจแฟร์ ๆ อยากรู้อย่างเข้าใจสังคม เหมือนกับเพราะว่าอย่างน้อยที่สุดน้ำเน่าเรื่องนั้นไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในสายตาของผู้ชมมันก็มอบความเพลิดเพลินให้กับผู้ชมได้ไม่มากก็น้อย ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของการละครลำดับแรก”

เวทีเสวนาหัวข้อ **ละคร มีดีสื่อเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม**

ในทางกลับกัน อ.ศัลยา สุขะนิวัตต์ นายกสมาคม นักเขียนบทละครโทรทัศน์ เสริมว่า “ละครถึงแม้ว่าเรา จะไม่ใช่สอนคน แต่ละครมันก็ต้องสอนคนเพราะว่า ละครมันคือหน่วยหนึ่งของการให้ความรู้กับคนใน สังคม นั่นหมายความว่าละครคือความสุขแต่มันก็ ต้องมีอะไรที่เป็นศิลปะที่เป็นความดีงามใส่เข้าไป เพราะ ละครบางเรื่องเนี่ยเราเห็นเลยเขียนแต่ฉากที่รุนแรงที่ โหดร้ายที่เกินมนุษย์แต่ไม่มีอะไรตามมาเลย ไม่มีคำพูด อะไรตามมา ไม่มีการกระทำไม่มี ผลกระทบอะไร ตามมาเลย ซึ่งจริง ๆ แล้วมันควรจะต้องมี เพราะฉะนั้น คนก็จะได้เรียนรู้จากอันนั้นแล้วมันควรจะมีบ้าง นั่นคือ ละคร แต่พี่คิดว่าถ้าละครน้ำเน่า แล้วเราเอาสิ่งนี้สอด เข้าไปกลมกลืนกับน้ำเน่า เราเอาเหตุผลใส่เข้าไปแล้ว เอาผลกระทบใส่เข้าไป เราเอาผลลัพธ์ใส่เข้าไป ให้เห็น ว่าการกระทำที่ไม่ดีมันให้ผลอย่างนี้ การกระทำที่ดีมัน ได้ผลอย่างนี้ อย่างนี้เป็นต้น มันก็คือสอนคน แล้วเรา ก็ไม่ใช่ว่าสอนไปร้อยคนแล้วคนจะได้ร้อยคน พี่ว่า ละครต้องสอนคน ต้องมีความมุ่งหมาย”

ซึ่งคุณยังมีศก็ได้เสริมว่า “ที่พูดลักษณะนั้นไปเนี่ยพูด ในลักษณะของคนทำงาน คือเราจะตั้งเป้าว่าเราจะใช้สิ่ง นี้สอนคน ไม่ใช่ แต่สิ่งที่ชุกชอนอยู่ในชั้นเชิงที่เราเสนอนั้นแหละจะมีผลต่อคนดูอย่างพี่แดง (อ.ศัลยา สุข นิวัตต์) ว่า กลวิธีในการนำเสนอ”

“อย่างหนึ่งซึ่งชอนอยู่ในลักษณะของการทำงานคือแอบ วางแผนที่จะต้องทำให้เกิดเครื่องหมายคำถามกับคนดู เครื่องหมายคำถามซึ่งคนดูถามตัวเอง วิเคราะห์ วิจัย วิจัยอะไรก็แล้วแต่กับตัวเอง เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ หรือตั้งเครื่องหมายคำถามระหว่างตัวเองกับสังคม อันนี้คือ สิ่งที่ชุกชอนอยู่ในชั้นงาน ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นวัตถุประสงค์ หลักของปรัทศนิศิลปะการละคร ซึ่งบทบาทหน้าที่ของ ละคร มีหน้าที่ทำให้คนดูเกิดจุดปัญญา จุดปัญญาจะ เกิดขึ้นได้ด้วยอะไร ก็ด้วยการรู้จักตั้งคำถามเสมอ ๆ กับ ตัวเอง กับการค้นหาความหมายของชีวิต กับการค้นหา ความหมายของการมีตัวตนในสังคม มีชีวิตอยู่เพื่อใคร เพื่อตัวเองหรือเพื่อคนอื่น หรือความสุขที่แท้จริงในชีวิตคือ อะไรกันนะ เป็นต้น”

แต่บางครั้งเนื้อหาสาระก็ถูกชุกชอนมากเกินไป จน กลายเป็นดูยากไม่สามารถสื่อสารกับคนดูได้อย่างที่ นักเขียนบทละครต้องการ อ.ศัลยาจึงแสดงความคิดเห็น ต่อไปว่าในบทละครโทรทัศน์ก็สามารถให้ความรู้ต่าง तरहไปตรงมาได้ เพื่อให้คนดูเกิดความเข้าใจโดยง่าย แต่ นักเขียนบทละครก็ต้องมีความจริงจังกับเนื้อหา ทำให้ เข้มข้น ขบขันขึ้นมา เอาเรื่องราวที่เป็นประเด็นจริงในสังคม ขึ้นมาพูดถึงแต่ต้องใช้ศิลปะในการถ่ายทอดเรื่องราวให้ สนุกสนาน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้หน่วยงานราชการ ภาครัฐควร ให้การสนับสนุน

อนาคตของละครโทรทัศน์ไทย

อาจเป็นการยากที่จะคาดเดาว่าอนาคตของละครโทรทัศน์ไทยในภายภาคหน้าจะเป็นอย่างไร เพราะปัจจุบันก็มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งในแง่เนื้อหา ช่องทางการนำเสนอ กลวิธีการผลิต ฯลฯ แต่ที่เห็นได้อย่างแน่ชัดก็คือ อนาคตละครไทยไม่ได้อยู่เฉพาะในมือของใครคนใดคนหนึ่ง หากแต่อยู่ในมือของหลายคนหลายภาคส่วน ที่จะต้องร่วมด้วยช่วยกันในการพัฒนาละครไทย ให้ได้รับความนิยม ถูกใจผู้ชม และที่สำคัญก็ต้องมีบทบาทสร้างสรรค์สังคมได้อย่างถูกต้องสุขภาวะนั่นเอง

สมาชิกบางส่วนของสมาคมวิชาชีพเขียนบทละครโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2562 ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)